

ADVIESRAAD SOCIAAL DOMEIN KAAG EN BRAASSEM

Secretariaat: Liset van Steenbrugge
secretariaat@asd-kaagenbraassem.nl
www.adviesraadkaagenbraassem.nl

Aan: College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Kaag en Braassem
Betreft: Advies Regiovisie specialistische jeugdhulp
Datum: februari 2026

Geacht College,

De Adviesraad Sociaal Domein heeft op 16 januari het verzoek gekregen advies te geven over de Regiovisie specialistische jeugdhulp en het Maatregelenpakket beperking reikwijdte Jeugdwet. Wij hebben kennisgenomen van het onderzoek Taskforce Jeugdhulp en hebben deelgenomen aan de onlinebijeenkomst voor de Adviesraden op 28 januari, waarin een toelichting op de totstandkoming van de regiovisie werd gegeven.

De gezamenlijke ambitie, zoals beschreven in de regiovisie, is positief en voor 2030 zeer ambitieus, het aantal jeugdigen met jeugdhulp van 1 op 6 naar 1 op 12. De vraag is of dat een realistisch doel is, daar waar de overheid inzet op 1 op 10.

De Adviesraad begrijpt dat voor het bereiken van deze ambitie de regionale en lokale visie en de dagelijkse praktijk goed op elkaar moeten aansluiten. Men moet werken vanuit dezelfde uitgangspunten en met duidelijke afspraken. Heeft de programmadirecteur voldoende mogelijkheden tot sturing van deze hervorming, heeft zij voldoende zicht op de werkwijze van de verschillende gemeenten en wat dit betekent voor de doorverwijzing en de vermindering van de wachtlijsten?

In de mail met het verzoek tot advies zijn enkele vragen gesteld, die wij hieronder beantwoorden.

Regiovisie hoofdstuk 2 Regiovisie gespecialiseerde jeugdhulp Holland Rijnland

In grote lijnen onderschrijven we de regiovisie met o.a. als uitgangspunten; preventie, lokaal werken, werken rondom jeugdigen en hun gezinnen in hun eigen leefomgeving.

De volgende aandachtspunten willen wij meegeven

- ***Bij overgang lokale hulp naar specialistische jeugdzorg.*** Zorg voor één gezin, één plan, één regisseur. Zodat het door u voorgestelde samenhangende proces ook werkelijk kan plaatsvinden
- ***Preventie en vroegsignalering vormen de basis voor verandering.*** Zet in op het samenwerken van de 13 gemeenten, zodat men van elkaar leert en deelt wat effectief werkt. Het veronderstelt dat alle gemeenten deze basis op orde hebben, is dat zo? Wordt er gekeken hoe de verschillende gemeenten het doen qua preventie en vroegsignalering.

- **Jeugdigen verblijven in hun leefomgeving en gaan naar school.** Een goede ontwikkeling, maar hoe gaat dat vorm krijgen en hoe haalbaar is dit?
- **We passen thuis verblijven in de praktijk toe.** Een goed streven, maar soms is dit niet mogelijk of zelfs wenselijk. Niet alles kan ambulante.
- **De regionaal gecontracteerde zorgaanbieders vormen netwerken die samen een sluitend aanbod doen en dragen bij aan de doelen.** Dat vraagt dat zij eigen belang voor hun organisaties soms opzij moeten zetten voor gezamenlijk regionaal belang, zij kunnen immers elkaars concurrent zijn. Ons advies is hierop goed te sturen, door het maken van heldere afspraken en te monitoren of deze worden nagekomen.
- **De ketenpartners vullen elkaar aan in expertise en organiseren doorstroom.** Voorwaarde is dat iemand overzicht houdt, regie voert en hierop stuurt. Hoe gaat men zorgen dat ketenpartners samenwerken? Wie is verantwoordelijk voor passende hulp en ondersteuning als doorstroom (tijdelijk) niet mogelijk is.
- **Het uitgangspunt collectieve oplossingen** vraagt een omslag in denken en heel duidelijke communicatie hierover naar de potentiële hulpvragers, jeugdigen en ouders, die immers nog heel andere verwachtingen hebben. Advies om zorgvuldig te communiceren.
- **Pijler 1 -We werken rondom jeugdigen en hun gezinnen** is een prima uitgangspunt. Wat gebeurt er echter als opvoeders niet meewerken, onverschillig zijn, afspraken niet nakomen? Zorgt men dat de jeugdigen via maatwerk ondersteund worden en dat iemand dan de regie en verantwoordelijkheid neemt? Laat jeugdigen juist dan niet in de steek!
- **Pijler 2 – Wij vormen samen een overzichtelijk en duurzaam zorglandschap.** Gezien het enorme aantal verschillende zorgaanbieders is dit een uitdagende ambitie. Gaat de SOZ de bestaande en nieuwe contracten van zorgaanbieders op het gebied van; kwaliteit, expertise, innovatie, bereidheid tot samenwerken, kortom werken volgens de regiovisie, aanscherpen?
Wij adviseren data te verzamelen én te analyseren over de inzet van zorg- en ondersteuningstrajecten. Via gericht onderzoek moet het goed mogelijk zijn in kaart te brengen wat werkt en doelmatig is en dit beleidsmatig in te zetten.
- **Er is een bestendige financiële basis door gezamenlijke risicoafweging en realistische tarieven.** Bij zorgaanbieders kunnen eigen financiële prikkels belangrijk zijn, dat kan leiden tot een bedreiging voor de kwaliteit van werken. En wie bepaalt wat realistische tarieven zijn, de aanbieder of SOZ? Wees hierover transparant.

Regiovisie Hoofdstuk 3 Hoe organiseren wij de jeugdhulp in Holland Rijnland

- **De lokale teams vormen de basis.** Het lokale team als fundament van het gehele jeugdhulpstelsel krijgt hiermee een grote verantwoordelijkheid. Belangrijk is dat de 13 gemeenten ook met en van elkaar leren, zij zijn gezamenlijk immers verantwoordelijk voor minder instroom in de specialistische jeugdhulp.
- Communiceer ook lokaal de vindbaarheid van het lokale team, evenals de werkwijze.
- Stimuleer als gemeente de samenwerking tussen het lokale team, scholen, kinderopvang en huisartsen.
- Het lokale team wordt als fundament in de regiovisie neergezet. Krijgen zij dan de regie over het totale traject dat ingezet wordt voor de jeugdige en het gezin. Bieden zij persoonlijke ondersteuning in de rol van casemanager. Dat vraagt de nodige expertise, extra personele inzet en financiële middelen voor het lokale team.

Maatregelenpakket beperking reikwijdte Jeugdwet

Het wijzigingspakket zorgt voor een eenduidige en praktisch toepasbare afbakening van de reikwijdte van de jeugdhulpplicht. Het beschrijft wat wel en niet als jeugdhulp wordt gezien en wanneer een individuele jeugdhulpvoorziening aan de orde is. Dat doet het door de criteria, begrippen en grenzen systematisch te verduidelijken en te vertalen naar concrete, opneembare bepalingen voor lokale regelgeving. Daarnaast werkt het uit hoe de toegang en beoordeling in de praktijk moeten verlopen, zodat dezelfde uitgangspunten gelden ongeacht wie verwijst. Zo krijgen lokale teams en verwijzers heldere handvatten om consequenter te beoordelen of sprake is van jeugdhulpplicht, en wordt de reikwijdte niet alleen juridisch maar ook in de dagelijkse uitvoering scherper afgebakend.

Bovenstaand maatregelenpakket en het uitvoeringsbeleid zal een voorwaarde moeten zijn om de eerdergenoemde regiovisie te kunnen verwezenlijken.

U heeft ons advies gevraagd over de volgende artikelen:

- **Definitie gebruikelijke hulp en eigen kracht.** In de beoordeling gebruikelijke hulp en eigen kracht staat uitgebreid uitgewerkt wat van ouders verwacht wordt. Er zijn echter heel veel aandachtspunten die een zorgvuldig inschattingsproces vereisen. Hoe kan geborgd worden dat dit zorgvuldig gebeurt en niet afhankelijk wordt van de persoon die dit uitvoert en zijn beleving. Worden alle beoordelingen consistent uitgevoerd en is het voor gezinnen een transparant proces? Voor gezinnen in een kwetsbare positie moet voldoende maatwerk beschikbaar zijn en afwijking van deze regelgeving mogelijk blijven. Advies hierover is dat het nooit het oordeel van één persoon kan zijn, die in twijfelachtige gevallen moet beslissen. Dit vraagt om zorgvuldig teamoverleg. Doordat inschatting van wat ouders zelf moeten kunnen niet altijd zal stroken met wat ouders zelf vinden dat ze moeten doen, kan dit artikel misschien leiden tot juridische stappen om toch in aanmerking te komen voor hulp. Is dit artikel juridisch goed houdbaar?
- **Afbakening in relatie tot voorwaarden aan de aanbieder.** Hierbij onderschrijven wij het belang van het doel, dat kwaliteit, veiligheid, rechtmatigheid en uitlegbaarheid met een zo objectief mogelijk beoordelingskader geborgd worden. Ten aanzien van kwaliteitseisen moet gewaarborgd worden dat hulpaanbieders, die ingezet worden zonder dat zij gecontracteerd zijn door SOZ, hieraan voldoen. Wie houdt daar toezicht op en is daar dan verantwoordelijk voor?
- **3.6 Indien een externe verwijzer, naar een zorgaanbieder verwijst** die niet gecontracteerd is door SOZ, is die dan op de hoogte van de stappen die doorlopen moeten worden zoals ook het lokaal team die moet doorlopen? Weet men dit van elkaar en wie houdt toezicht?
- **Afbakening PGB.** De regels voor toekenning van een PGB zijn gedetailleerd omschreven. Ten aanzien van PGB vaardigheid lijkt punt d tegenstrijdig te zijn aan punt e. In het belang van de jeugdigen lijken strenge eisen aan PGB vaardigheid gerechtvaardigd.
Kwaliteitseisen. Hulpverleners die via PGB werken moeten aantoonbaar beschikken over juiste vaardigheden en deskundigheid etc. De PGB houder koopt hulp in, maar wie houdt toezicht op de geleverde kwaliteit, is de aanvrager daartoe gekwalificeerd? Men is vaak als cliënt afhankelijk van de hulpverlener, dus hoe kritisch kijkt men naar de geleverde kwaliteit. Dit geldt zowel voor formele als informele jeugdhulp. Welke rol

speelt de gemeente/het lokale team hierin en hoe houdt men hier zicht op? In het verleden zat hier de zwakke plek.

Crisishulp of anders direct in te zetten hulp wordt niet vanuit PGB vergoed. Is hier wel een rol voor het lokale team?

- **Beschikkingen. Om te werken in overeenstemming met geldende wettelijke kaders dienen beschikkingen te worden afgegeven.** Het werken met een beschikking kan inderdaad bijdragen tot rechtszekerheid voor de inwoner. Nog belangrijker lijkt ons dat er een zorgvuldig ondersteuningsplan opgesteld wordt waarin duidelijk doel, duur en resultaat worden vastgelegd, zodat niet ongelimiteerd doorgedaan wordt met hulp, maar dit onder regie en met duidelijke evaluatiemomenten uitgevoerd wordt. Het werken met beschikkingen moet niet gaan leiden tot een bureaucratisch extra ingewikkeld administratief systeem. Hoe wordt gezorgd dat het lokale team niet te veel extra tijd aan deze beschikkingen moet besteden.

De Adviesraad is van mening dat het van belang is dat er voor jeugdigen, indien nodig, passende en tijdig kwalitatief goede hulp beschikbaar moet zijn en dat daarvoor toekomstgericht acties ingezet moeten worden. De regiovisie is een mooi uitgangspunt, maar vraagt om een programma aanpak met concrete acties en met een strakke regie, daar zijn wij benieuwd naar. De aanpassingen van de gemeentelijke verordening, zoals beschreven zijn in het maatregelenpakket, geven meer structuur en duidelijkheid, maar de interpretatie kan op enkele terreinen problemen gaan opleveren.

Wij vernemen graag uw reactie op onze vragen en adviezen en zien ook met belangstelling de definitieve regiovisie tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Namens de Adviesraad Sociaal Domein Kaag en Braassem

Daniëlle van Scheppingen

Voorzitter

Liset van Steenbrugge

Secretaris

